

*Dej si pozor a buď na sebe velmi dbalý, abys nezapomněl
po všechny dny svého života na události, které viděly tvé oči.
Ať nevymizí z tvé mysli a nauč jim své syny a syny svých synů!
(Dt 4, 9)*

Slovo úvodem

Už je to řada let, co mi poprvé moji přátelé doporučili, abych o svých zkušenostech napsal knihu. Upřímně, když jsem viděl záplavu různých životopisů lidí, významných i méně významných, neměl jsem k tomu chuť ani odvalu. Je ale pravda, že jsem byl v životě svědkem vzniku Božího díla a mnohého Božího působení, které může být povzbuzením pro druhé. Proto jsem se svoje zkušenosti nakonec rozhodl zachytit. Snad následující řádky přinesou radost také těm, kteří na stejných místech, možná i ve stejném čase, sami něco velkého a krásného prožili.

Prvních pár stránek věnuji lidem, kteří mě formovali, a také prostředí, jež na mě působilo; jak lidé kolem mě, tak prostředí, v němž jsem vyrůstal, totiž později určili můj životní směr. Jádrem celého příběhu pak je mých jednadvacet let v malé severočeské vesničce zvané Příchovice v Jizerských horách. Z této životní zkušenosti následně vyplynul vznik a rozvoj Sekce pro mládež České biskupské konference. A od působení Sekce pro mládež se zase odvíjelo pořádání celostátních setkání mládeže nebo organizace českých setkání v rámci světových dnů mládeže. Posled-

ní stránky jsou vyjádřením radosti z toho, že ačkoliv moje účast na tomto díle fakticky skončila, ono pokračuje svým životem v Boží režii dál.

Mé vyprávění je svědectvím o Bohu a Božích věcech, o Panně Marii a jejím mateřském vedení i ochraně. Zmiňuji se také o některých lidech, kteří na Božím díle ve stejném čase různým způsobem spolupracovali. O sobě jsem psát moc nechtěl, ale protože Pán mi dopřál to všechno prožít a protože jsem byl jeho nástrojem, úplně se tomu vyhnout nedalo. Upřímně doufám, že tenhle můj osobní příběh bude sloužit především k Boží cti a chvále.

4. Počátky společenství mládeže v Příchovicích

Svatba bratra Jana

Po zkušenosti s prvními Velikonocemi v Příchovicích jsem se sám sebe ptal, co tady budu vlastně dělat. Uvažoval jsem nad tím, že se budu setkávat s jednotlivými lidmi, navštěvovat je v jejich domech a připravovat každého z nich na svátosti nebo budu studovat. To byly moje úvahy.

Na podzim roku 1979 měl můj bratr Jan v příchovickém kostele svatbu. Přijelo tehdy hned několik kněží, kteří byli našimi společnými přáteli: P. Karel Pilík, P. Bohumil Kolář, spirituál

Svatba bratra Jana v kostele sv. Víta v Příchovicích, 1979

litoměřického semináře P. Josef Knödl a P. Míla Vlk. Kromě rodin přijela také řada našich mladých přátel, především z Chocně, kteří tím pádem poznali mé nové působiště.

Bratrova svatba se stala jedním z důležitých impulzů pro další růst života na příchovické faře. Za necelé dva roky jsem viděl, že už na faře prakticky nikdy nejsem sám. Mladých lidí přibývalo tolik, že o některých Velikonocích nás v pozdějších letech bylo i více než dvě stě. Chlapci nocovali na půdě a děvčata spala po celé faře, kromě jedné místnosti, která byla mým bytem.

Mladí obvykle přijížděli hned po Vánocích, na Silvestra a další dny, pak po celou dobu jarních prázdnin (až do konce března), během roku o víkendech a ve velkém o letních prázdninách. Přijížděli ve stále větším počtu. To, že jsme tak mohli celá léta žít, považuji za určitý zázrak. Všem nám bylo také jasné, že jde o mimořádnou ochranu Boží a ochranu Panny Marie. Vždyť to vše se dělo v době, kdy stačilo, aby na katolickou faru přišlo pět mladých lidí (jako se to stalo ve Chválenicích u P. Františka Kohlíčka), a za chvíli tam byla policie, všechny kontrolovala a nastaly velké obtíže včetně vyloučení ze školy. Zde nás Maria skrývala pod svým pláštěm, jak to symbolicky ukazuje socha na návsi, s Mariinou tváří obrácenou k faře.

Společný stůl a řád dne

Aniž bychom něco zvlášť organizovali, začali jsme spontánně vytvářet řád dne. Bylo to nutné. Když už nás bylo víc, bylo potřeba, abychom společně vstali a společně posnídali. Společné jídlo jsme nechápali jenom jako čas k nasycení, ale i jako příležitost být spolu. Společný stůl vytváří rodinu a domov, je to první opěrný bod, který by měl být v rodinách normální. Možná je právě chybějící společný stůl jednou z příčin řady rozvodů.

V čase jídla se do sálku staré fary vešly bez uliček tři řady skládacích stolů s lavicemi, 1985

To, co dříve tvořilo střed domácnosti, zejména v usedlostech, byl pořádný dubový stůl, kolem kterého se scházela rodina: otec, matka a děti. V jeho blízkosti pak byl kříž, což je druhý opěrný bod rodiny. Přesně tak jsem to viděl třeba u Dáši z jilemnického společenství v jejich staré horské chalupě v Křížlicích v Krkonoších.

Způsob života na příchovické faře, jak ho znají mladí lidé dnes, se vyvíjel postupně. Ze začátku nějaký speciální program ani nebyl, tvořil se vždy s těmi, kteří přišli. Vše vznikalo postupně. Skoro bych řekl, možná trochu nadneseně, že plán byl v nebi. Věřím, že bylo v Božím plánu, aby takové místo vzniklo právě pro tehdejší dobu a později pro generace dnešních mladých lidí.

Spartánské podmínky

Pro to množství lidí, které přijíždělo, bylo u stolu málo místa. Přinesli jsme tedy nějaká prkna, sbili je dohromady, a tak vznikl čtyřmetrový stůl. K němu jsme přirazili staré lavice a už se nás tam vešlo dvacet. Pro celou budovu byl zpočátku funkční jen jeden záchod. Později jsme zjistili, že další býval v přízemí, a tak jsme ho uvedli do provozu. Měli jsme tedy čtyřmetrový stůl, dva záchody, na chodbě umyvadlo (pochopitelně se studenou vodou), topilo se v kamnech, štípalo se dříví, přivezli jsme si uhlí. Hmotné věci se zajišťovaly postupně, podle možností a jednoduše tak, jak si je život vyžádal.

Vzpomínám, jak jsme si s mým přítelem, knězem Pavlem Jančíkem, který mě přijel navštívit, vařili čaj z rampouchů, protože

Místnost na staré faře fungovala nejprve jako můj byt, později jako dívčí pokoj, osmdesátá léta

ráno netekla voda – byla zamrzlá. Urazili jsme si za oknem obrovský rampouch, dali ho do ešusu a rozpustili. Část vody jsme použili na mytí a část na uvaření čaje. Tři měsíce jsem tehdy v zimě neměl na faře vodu, a tak jsme ji s mládeží nosili z kašny u Panny Marie. To nás zachránilo. Zdejší život nevznikl u zeleného stolu, ale vyrostl z náročných poměrů.

Dvanáct let jsem bydlel v jediné místnosti, která sloužila jako pracovna a místo setkání, příprav i odpočinku. Její zařízení bylo z počátku velmi strohé. První dva roky touto místností dokonce procházel veškerý provoz, protože do jediného sálku vedla jen jedna cesta – přes můj pokoj. Teprve na radu přátel kněží jsem nechal probourat do sálu nové dveře z kuchyně. Díky tomu jsem měl alespoň po půlnoci trochu soukromí.

Silvestrovské spaní

Pamatuji si na Silvestra, kdy nás ve starém domě bylo sto osmdesát pět lidí. Záchody byly dva a stála před nimi fronta. Vařilo se na jedněch starých kamnech na uhlí. Při večerním programu byl sálek úplně plný – lidé seděli v několika řadách na lavicích, další na zemi a ostatní stáli celý večer podél zdí. Na půdě, kde spali chlapi, mrzlo a škvírami propadával jemný sněhový poprašek. Když jsem po probdělé silvestrovské noci procházel ráno farou, abych odjel do Desné na novoroční mši svatou, spali mladí všude, i na schodech. Dole na chodbě, která byla vydlážděná žulovými kameny, stála voda. Na té původní dlažbě byl položený trámek (deset centimetrů široký) a na něm ležel ve vatovaném kabátě Pavel Zuzánek, jako ukřižovaný. Celou noc balancoval na trámku, aby nemusel ležet na mokré podlaze.

Jedna mladá psycholožka mi tenkrát řekla: „Vytrvat v těchto podmínkách je lidsky neuvěřitelné. Dva dny jsem čekala, kdy se

Půda staré fary, na které přespávali chlapci, osmdesátá léta

všichni poperou, ale tady je to čím dál lepší. Říkala jsem si: Kdy ti lidé přestanou toho Mirka poslouchat? Ale teď jsem pochopila, že to nestojí na tobě.“ Měla pravdu. Tento nepochopitelně přitažlivý život stál na Kristu, na jeho slově.

Údiv

Vzpomínám si na jednu noc, kdy na faře bylo něco přes sto mladých lidí. Bylo už dlouho po půlnoci a dům pomalu utichal. Ležel jsem v posteli a díval se do stropu. Najednou se mě zmocnil velký údiv nad tím, odkud se tito mladí lidé ze všech koutů naší země vzali. Vždyť je ani neznám, ani nezvu, jak to tedy je možné? Našli si tohle místo sami. Kdo je přitahuje? Co hledají? Tušil jsem, hledali Krista, pravdu, smysl, lásku, přátelství, domov.

Při vzpomínkách na to množství mladých lidí (kterých zejména v devadesátých letech přijížděly stovky), žasnu ještě nad jednou

zvláštní skutečností. Už jsem si ani nemohl zapamatovat všechna jména, ale bylo zajímavé, že mi nikdo z nich nepřipadal cizí. Prožíval jsem s nimi blízkost, jako v rodině.

Objektivně vzato, byl to náročný život. Člověk byl mladým lidem k dispozici ve dne v noci, prakticky bez soukromí, a přitom neustále s vědomím možného zásahu státní moci (s rizikem odnětí státního souhlasu či vězení pro mě a s rizikem vyloučení ze studia nebo potíží v zaměstnání pro mladé). Pravda ale je, že tu náročnost jsme vnímali spíš při ohlédnutí zpět než v dané chvíli. Ten čas pro nás byl krásný, protože jsme mnohem víc dostávali, než ztráceli. Zažil jsem to vícekrát: čím bylo více lidí, čím byl náročnější program a větší únava, tím spíš proti všemu očekávání narůstala v nitru radost a světlo. Věřím, že to bylo působení Ducha svatého, protože kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh

Momentka z večerního programu na staré faře během ukazovací písničky, osmdesátá léta

zůstává v něm (srov. 1 Jan 4, 16). Mohu dosvědčit, že to tak skutečně je. Nicméně zároveň platí, že nejde o trvalý stav, ale o to, že o lásku je třeba usilovat stále znovu a znovu.

Panna Maria Příchovická, Královna hor a Matka jednoty

Socha Královny hor stojí při cestě do Příchovic. Kolem ní v průběhu let procházely stovky mladých poutníků, kteří šli pěšky z Tanvaldu od vlaku nebo autobusu na příchovickou faru. Ta socha byla svědkem mnoha modliteb a důležitých sdělení. Tam v lednu 1981 našla své povolání zasvěceného života Míša z Brna. Jako dnes vidím tehdejší bílý sníh všude kolem a noční nebe posázené hvězdami.

Vzpomínám si na jednu letní neděli na konci prázdnin, kdy jsem kolem této sochy projížděl. Na louce napravo od silnice se prohánělo několik desítek mladých lidí z fary, kteří tam hráli fotbal.

Socha Panny Marie Královny hor a Matky jednoty, která stojí při cestě z Tanvaldu do Příchovic, postavena 1836 a obnovena 1986